

Opettajalle

Roopen rekka -kirjan tavoitteena on vahvistaa oppilaiden suomenkielentaitoja sekä lukemisen ja kirjoittamisen taitoja. Lisäksi kirja tutustuttaa heidät erilaisiin suomalaisiin ympäristöihin, suomalaisten tapoihin ja arkipäivään.

Kirjassa on selkokielellisiä, lyhyitä tekstejä, jotka sopivat S2-oppilaalle. Kun hän lukee niitä, hänen mekaaninen lukutaitonsa vahvistuu. Kirjassa olevat tehtävät laajentavat oppijan sanavarastoa sekä vahvistavat hänen luetun ymmärtämisen ja oikeinkirjoituksen taitojaan. Huolella valitut kuvat tukevat tekstien ymmärtämistä.

Kirja kertoo Roopesta, joka kuljettaa rekallaan monenlaisia tavaroita eri puolille Suomea. Hänen mukanaan tutustutaan erilaisiin suomalaisiin paikkakuntiin. Hän kulkee Saaristomerellä, Järvi-Suomessa, Pohjanmaalla ja Lapissa. Kirjassa on myös eri vuodenaikoihin liittyviä asioita ja sanastoa, koska Roope kuljettaa rekkaansa eri keliolosuhteissa ja hyvin erilaisilla teillä.

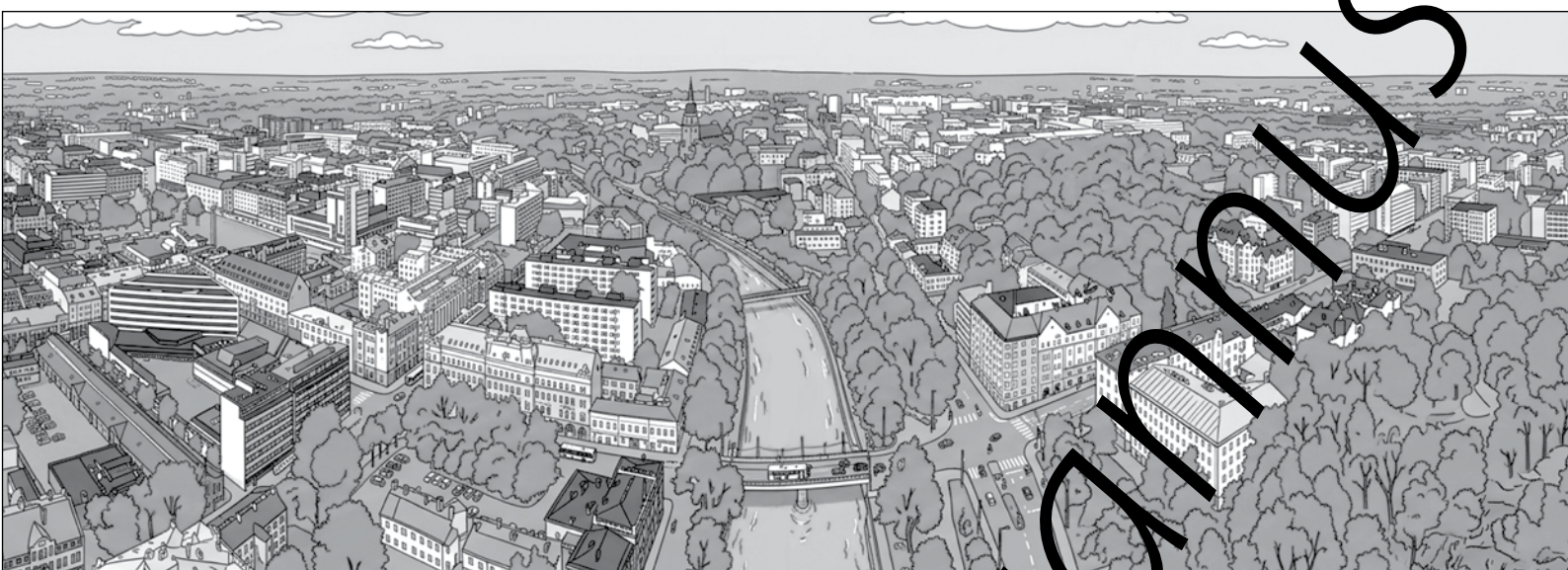
Kirjassa olevat kuvat ja tekstit tutustuttavat oppilaat erilaisiin suomalaisiin ympäristöihin. Esimerkiksi suomalainen kesämökkielämä tulee tutuksi. Kirjassa kerrotaan jokaisen oikeuksista metsässä, kirjastoista, jäällä kävelemisestä ja pilkkimisestä sekä jäänmurtaajista. Lisäksi kerrotaan rannikkoseutujen ruotsinkielisyydestä ja Lapin saamenkielistä.

Kirjan sanasto on suomalaisen arkipäivään liittyvää, ja monet sanat ja sanonnat toistuvat useaan kertaan. Näin ne jäävät mieleen. Vaikeimpia sanoja on vahvistettu tekstistä ja tekstin vierellä on niiden kuvia. Myös tekstiympäristö helpottaa vieraiden sanojen ymmärtämistä.

Sisältö

Opettajalle	4
Roopen perhe	5
Turku	9
Saaristomeren	15
Matka kesämökille	19
Kesämökki	23
Roopen rekka	37
Matka Helsinkiin	40
Helsinki	44
Järvi-Suomi	51
Matka Savonlinnaan	54
Savonlinna	61
Matka Tampereelle	65
Tampere	69
Matka Vaasaan	76
Vaasa	80
Matka Ouluun	85
Oulu	96
Matka Rovaniemelle	102
Rovaniemi	105

Turku

Turku on Roopen kotikaupunki.
Turun keskustan läpi kulkee joki.
Joen nimi on *Aurajoki*.
Jokea pitkin voi kulkea
veneellä merelle asti.

Joen rannalla on puita ja nurmikkoa.
Kesällä siellä istuu
paljon ihmisiä.
Joessa on **laivoja**, joissa
voi käydä syömässä.

Talvella joki jäätyy. Silloin
ihmiset kävelevät, **hiihtävät**
ja **luistelevat** jään päällä.

Joessa on monta **siltaa**.
Kaupungin keskustassa ovat Auran
silta, Kirkkosilta ja Martinsilta.

Föri-lautta

Kirjaston lähellä on Kirjastosilta.
Sinne eivät autot saa tulla.
Sitä pitkin kuljetaan vain
kävellessä tai **polkupyörällä**.

Myös Teatterisillalla saa kulkea
vain kävellessä ja pyörällä.
Kävelijät pääsevät joen yli
myös **lautalla**.
Lautan nimi on *Föri*.

Joen päässä on meri.
Meren rannalla on satama, josta
lähtee isoja laivoja Ruotsiin.

Sataman lähellä on komea linna.
Se on melkein 750 vuotta vanha.

Turun linna

7. Etsi sopivat sanat laatikosta. Kirjoita ne viivoille!

kaupunkilainen	kotimaa	pyöräilijä
suomalainen	kotikaupunki	suojatie
turkulainen	jalkakäytävä	jalankulkija

Ihminen, joka asuu kaupungissa on _____

Ihminen, joka asuu Turussa on _____

Ihminen, joka asuu Suomessa on _____

Turku on Roopen _____

Suomi on Roopen _____

Ihminen, joka kävelee on _____

Ihminen, joka ajaa pyörää on _____

Kävelijöitä varten on _____

Ihmiset kävelevät kadun yli _____ pitkin.

Kaupungin keskustassa kulkee monenlaisia autoja:

Pakettiautot ja **kuorma-autot** kuljettavat tavaroita kauppoihin.

Bussit ja **taksit** kuljettavat ihmisiä. Kullekin autolle pitää löytää **parkkipaikka**.

8. Mitä nämä ovat? Kirjoita!

Mökin takana kasvaa **mansikoita**.
Eetu käy syömässä niitä
jo ennen aamiaista.

Aamiaisen jälkeen Eetu
ja äiti lähtevät metsään.
He kuulevat siellä lintujen laulua.

Heillä on molemmilla
kädessä **kori**. Eetun
kori on pienempi kuin äidin.

Metsässä on paljon **mustikoita**.
Kun Eetun kori täynnä,
hän kaataa mustikat
äidin isoon koriin.

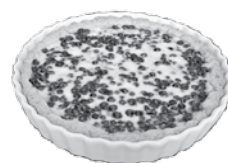
Aino ja Eetu löytävät myös
makeita punaisia **vadelmia**.
He laittavat ne Eetun koriin.

Kun he tulevat pois metsästä,
korit ovat aivan täynnä.

Nyt Eetu haluaa mennä uimaan.
Hän ottaa mukaansa **uimarenkaan**.
Sitten hän ja Roope
hyppäävät laiturilta
veteen.

Mummi ja Aino vievät
mustikat keittiöön.
He leipovat niistä
herkullista
mustikkapiirakkaa.

Piirakka syödään iltapäivällä
kahvin ja mehun kanssa.
Sitten Eetu menee
riippukeinuun
lukemaan ja leppäämään.

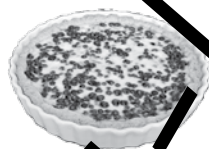

1. **Kirjoita** viivoille, mitä kuvissa on!

2. **Etsi** kuviin sopivat yhdyssanat laatikosta! **Kirjoita** ne viivoille!

mustikkapiirakka
uimarengas
riippukeinu
marjakori

3. **Kirjoita** vastaukset viivoille.

Koska Eetu syö mansikoita?

Koska äiti ja Eetu lähtevät metsään?

Mitä ääniä he kuulevat metsässä?

Mitä Eetu tekee, kun hänen korinsa on täynnä?

Mitä Eetu ja Roope tekevät yhdessä?

Mitä Mummi ja Aino tekevät marjoista?

Mitä Eetu tekee riippukeinussa?

Helsinki

Roope ja Eetu tulevat metrojunalla Helsingin keskustaan.

Kun he tulevat ulos **asema-rakennuksesta (1)**, Eetu huomaa sen seinällä olevat valtavat **patsaat**. Jokaisella patsaalla on kädessä suuri **lamppu**.

Aseman edessä olevalla kadulla kulkee **raitovaunuja** ja busseja. Sen vierellä on taitaja, jonka takana on Suomen vanhin suomenkielinen teatteri, **Kansallisteatteri (2)**.

Leveän kadun toisella puolella on **Ateneum (3)**. Se on taidemuseo, jossa on **maalauksia** ja patsaita. Helsingin keskustassa on myös **Kiasma-taidemuseo (4)**. Siellä on uudempiä taidetta.

Roope ja Eetu lähtevät katselemaan kaupunkia. Torin lähellä Eetu huomaa **presidentin linnan (5)**. Hän näki televisiossa, kuinka presidentti vilkutti sen parvekkeella.

Vähän matkan päässä näkyy suuri **maailmanpyörä (6)**. Roope on kerran ollut siinä. Kun vaunu oli korkeimmassa kohdassa, hän näki sieltä koko Helsingin keskustan.

Helsingissä on toinenkin maailmanpyörä. Se on Linnanmäen huvipuistossa. Siellä on paljon hauskoja laitteita. Yksi niistä on kaunis, vanha **karuselli (7)**. **Vuoristoradalla (8)** kiidetään hurjaa vauhtia mäkiä ylös ja alas.

Roope ja Eetu lähtevät takaisinpäin **raitiovaunulla**. Sitten he näkevät erikoisen näköisen rakennuksen. Se on **Oodi-kirjasto**.

He lähtevät seuraavalla **pysäkillä** pois ratikasta, koska he haluavat nähdä kirjaston myös sisältä.

Oodi on valtavan **suuri**. Ihmisiä istuu **sohvalla**, **portailla** ja tuoleilla pöytien vieressä. Täällä voi lukea **kirjoja** ja **lehtiä** sekä pelata **lautapelejä**.

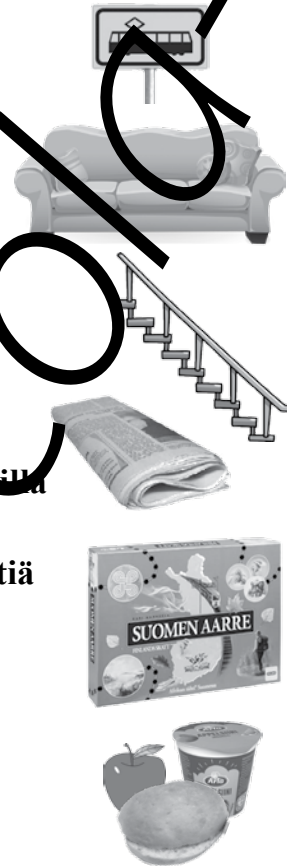
Jos tulee nälkä, kahvissa voi ostaa **syötävää**. Kirjastossa saa myös syödä omia **eväitä**.

Kirjoja voi varata kaikista kaupungin kirjastoista. Kirjoja on monella eri kielellä. Pasilan kirjastossa niitä on 80 eri kielellä.

Suomalaisissa kirjastoissa voi tehdä paljon muutakin kuin lukea. Oodissa voi esimerkiksi varata ajan musiikki-, valokuva-, äänitys- ja editointistudiosta.

Lapsille on oma alue, jossa on lastenkirjoja ja -lehtiä, äänilevyjä ja elokuvia sekä monenlaisia tapahtumia. Ulkona on leikkipuisto Loru.

Nuorisotilassa voi tavata kavereita, lukea läksyjä, pelata, tehdä ruokaa ja katsella elokuvia.

8. Mitä voi tehdä nuorisotilassa?

9. Mikä on Oodin Loru?

Kirjastossa on myös kirjoja, joissa on loruja. **Loru** on lyhyt runo. Loruja käytetään usein peleissä ja leikeissä silloin kun pitää valita, kuka aloittaa pelin tai kuka joutuu pelistä pois.

Maalari maalasi taloa,
sinistä ja punaista.
Illan tullen anoi hän
Nyt mä lähdön pois!
Puh, pah, pelistä pois!

10. Kirjastossa on tietokirjoja ja kaunokirjallisuutta.

Tietokirjat kertovat *oikeista asioista*. **Kaunokirjallisuudessa** on *keksittyjä juttuja*.

Kirjoita laatikon sanat oikeaan ryhmään! (muistelmassa kirjoittaja kertoo elämästään)

lintukirja, muistelmä, dekkari, sanakirja, satukirja
 näytelmä, matkaopas, romaani, runo, oppikirja

tietokirja

kaunokirjallisuus

11. Mistä kirjoista sinä pidät? **Kirjoita!**

Matka Savonlinnaan

Helsingistä Roope ja Eetu
ajavat *Vantaalle*.

Se on Helsingin naapurikaupunki.
Siellä on suuri varasto,
josta he hakevat tavaraa.
Sitten he jatkavat matkaa.

Lähellä *Lahtea* he pysähtyvät
syömään eväitä.

Roope näyttää Eetulle kuvan.
Hän otti sen edellisellä
Savonlinnan matkallaan.

Kuvassa moottoritien lämpölailla
on **silta**, jossa kasvaa puita.
Vihersilta on tarkoitettu eläimille.
Sitä pitkin ne voivat kulkea
turvallisesti autotien yli.

Nyt ajetaan kuitenkin eri tietä.
Roope haluaa näyttää Eetulle
kaksi erilaista paikkaa.

Ensimmäinen on *Vääksyn kanava*.
Kanava yhdistää kaksi järveä.
Vesijärven pinta on kolme metriä
korkeammalla kuin *Päijänteen*.

Kun vene tulee Vesijärveltä,
se ajaa portin läpi sulkuun.
Portti suljetaan ja sulun sisällä
vedenpintaa lasketaan.
Kun pinta on samalla tasolla
kuin Päijänteen, **portti avataan**.
Sitten vene voi poistua sulusta.

Päijänteellä on *Pulkkilanharju*,
joka on toinen paikka, jonka
Roope halusi näyttää.
Suomessa tien vieressä on
melkein aina metsää tai **peltoja**.
Pulkkilanharjulla tien
molemmilla puolilla on järvi.
Kapeita, pitkiä saaria yhdistää
kolme siltaa.

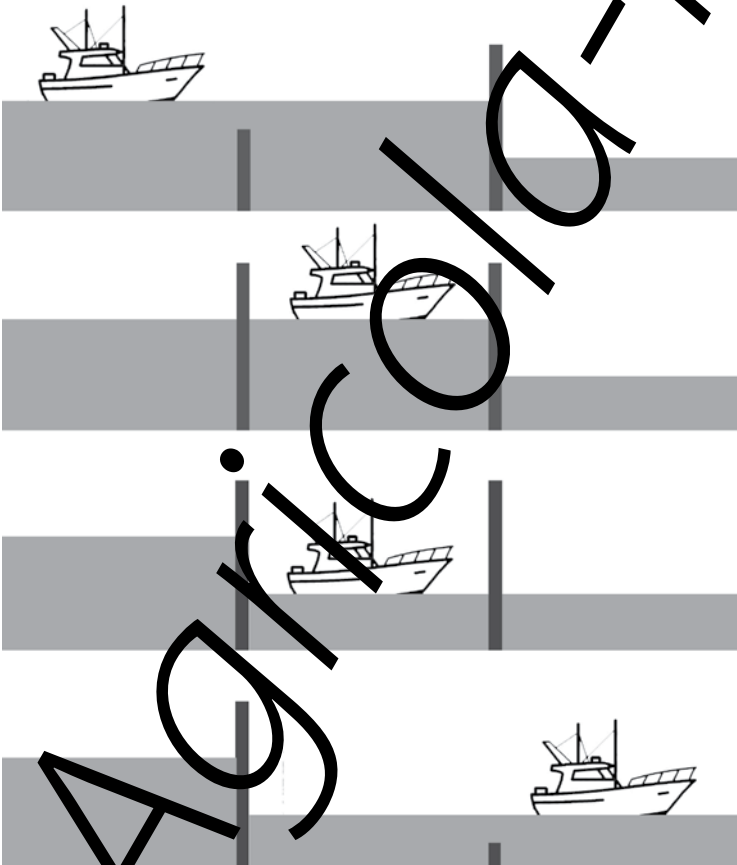
6. Mitkä järvet Vääksyn kanava yhdistää?

7. Miksi Vääksyn kanavassa täytyy olla sulku?

8. Katso kuvia ja kirjoita, miten sulku toimii!

Vesijärvi

Päijänn

Tampere

Tampereen keskustassa on kaksi järveä, *Näsijärvi* ja *Pyhäjärvi*. Näsijärvi on 18 metriä korkeammalla kuin Pyhäjärvi. Siksi järvien välissä on **koski**. Koskessa vesi putoaa kovalla vauhdilla matalampaan järveen.

Vähän kauempana, järvien välissä on korkea *Pispalanharju*. Siellä mäen rinteellä on *Pispala*, jossa on kauniita vanhoja puutaloja.

Niko ja Elsa asuvat Pispalassa. Roope tuli vielen heidän luokseen. Hän peruutti kuorma-auton kapaan portista pihalle. Hän toi heille isoisän vanhan kirjoituspöydän ja kirjakaapin.

Nyt on lauantai. Aamulla Eetu ja Aino lähtivät Turusta junalla Tampereelle. Roope, Elsa ja Niko ovat heitä vastassa juna-asemalla.

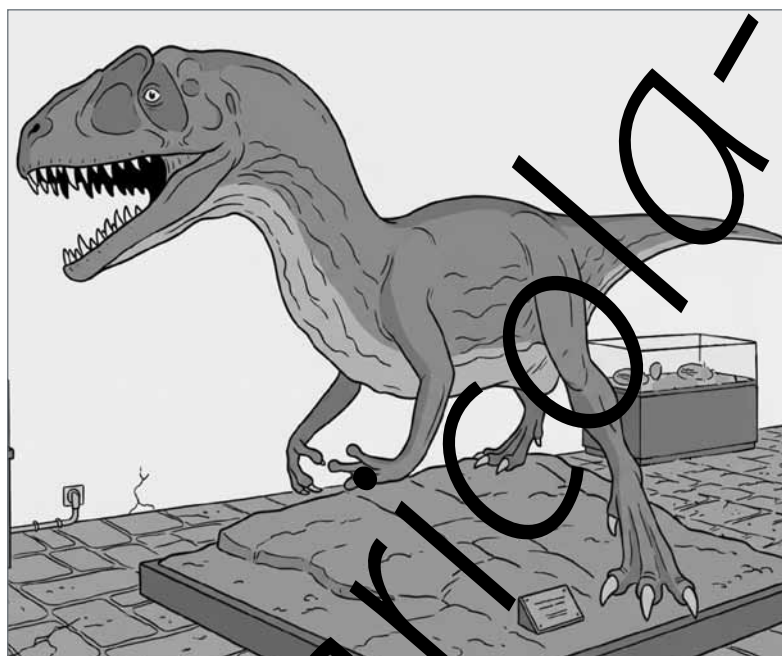

He menevät yhdessä kauppahalliin syömään lounasta. Kun vatsat ovat täynnä, he kävelevät *Vapriikkiin*. Siellä on monta museota.

Eetu haluaa mennä Pelimuseoon ja Jääkiekkomuseoon. He menevät myös katsomaan **dinosaurusta** Luonnontieteelliseen museoon.

12. Lue uudelleen sivun 69 teksti! Kirjoita sitten, mitä kuvissa tapahtuu!

Matka Ouluun

Roope lähtee aikaisin aamulla kohti Oulua.

On vielä hämärää ja sataa.

Tuulilasiin tulee **sadepisaroi**.

Onneksi autossa on hyvät valot ja **tuulilasinpyyhkijät**.

Sitten alkaa ukkostaa ja sataa rankasti.

Salamat välähtelevät taivaalla ja ukkonen jyrisee.

Viimeksi Roope oli tällä tiellä marraskuussa.

Silloin **satoi lunta**.

ja tie oli hyvin liukas.

Koska oli **liukas keli**.

Roope ajoi tavallista hitaammin.

Kun ilta alkoi hämärtyä, lunta pyrytti yhä sakeasti.

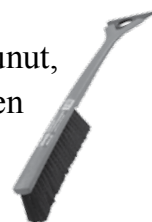
Roope oli todella väsynyt, kun hän myöhään illalla pysähtyi huoltoaseman pihalle yöksi.

Aamulla lumisade oli loppunut, mutta Roopen auto oli lumen peitossa. Hän otti **harjan** ja alkoi harjata lunta pois.

Silloin huoltoaseman ohi kulki kaksi **lumiauraa**.

Lumi lensi korkeana **kaarena** tien reunaan, kun ne aurasivat tietä.

Tänään sää paranee nopeasti. Kun aamu valkenee, ukonilma menee ohi ja sade lakkaa. Pian jo aurinkokin tulee esiin.

Merisuo-Storm & Storm – Roopen rekka

1. Milloin on pimeää. _____

Milloin on hämärää? _____

Milloin on valoisaa? _____

2. Mitä nämä ovat?

Kirjoita viivoille!

3. **Kirjoita**, minkälainen sää näissä kuvissa on!

4. **Kirjoita** puuttuvat sanat tyhjiin kohtiin.

Sitten alkaa _____ ja sataa _____.

Salamat _____ taivaalla ja _____ jyrisee.

Kun aamu volkenee, _____ menee ohi ja sade lakkaa.

5. **Jatka** lauseita!

Kun sataa paljon vettä, sataa _____

Kun sataa paljon lunta, pyryttää _____

Auto voi liukua pois tieltä, kun on _____

Liukkaalla tiellä pitää ajaa _____

Roope on nyt *Pohjanmaalla*, jossa on paljon komeita, punaisia puutaloja. Tie kulkee pitkin rannikkoa. Vaasan ja Oulun välillä on 11 isoa jokea. Lisäksi siellä on kymmeniä pienempiä jokia. Ne kaikki päättyvät mereen.

Tien vierellä on hirviaita, mutta tienristeyksessä ei ole aita. Siksi täällä on ollut paljon hirttikorpeita.

Nyt tien vierellä on **tolppa**, jossa on harmaa laite. Kun eläin tulee tolpan lähelle, siitä alkaa kuulua puhetta. Hirvet pelästyvät ihmisen ääntä ja kääntyvät takaisin. Laitteen äänenä on *Pohjanmaan murretta* puhuva mummo.

Suomessa puhutaan monia murteita. Eri puolilla maata asuvat ihmiset

eivät aina ymmärrä toistensa puhetta. Samat sanat voivat tarkoittaa aivan eri asioita. Esimerkiksi Pohjois-Suomessa *huilataan*, kun **liikutaan kovaa vauhtia**. Etelässä se tarkoittaa **lepäämistä**.

Länsirannikolla on paljon ruotsia ensimmäisenä kielenään puhuvia. Pietarsaareissa heitä on enemmän kuin suomenkielisiä.

Pietarsaaren keskustassa Roope näkee vanhan tehtaan. Sen katolla on iso pallo. Siinä on pyöreä kello.

Pietarsaareissa on Suomen suurin puutaloalue. Siellä talojen välissä on kapeat hiekkakadut. Taloissa asui 1700- ja 1800-luvulla merimiesten perheitä.

1. **Katso** sivun 89 kuvaa. **Kirjoita**, minkälainen talo siinä on!

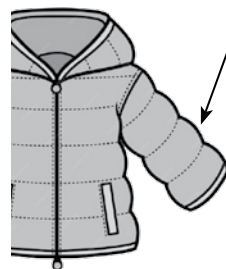
2. Meren rannalla oleva alue on _____

3. **Etsi** sivulta 89 sanat jotka **tarkoittavat samaa** kuin alla olevat sanat!
Kirjoita ne viivoille!

monta kymmentä _____ loppuvat _____

säikähtävät _____ isoäiti _____

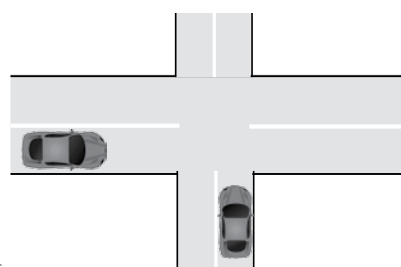
4. Kohta, jossa joki päättyy mereen on **joen suu**.
Näilläkin on suu. **Kirjoita**, mitä ne ovat!

5. Mitä kieltä Pietarsaarella puhutaan eniten? _____

6. Eri puolilla Suomea on erilainen **murre**. Roopen kotikaupungissa puhutaan Turun murretta. **Mitä murretta** puhuu mummo, jonka ääntä hirvet pelkäävät?

7. **Miksi** tällaista kohtaa tiessä **sanotaan**!

Päivät ovat Oulussa **kesällä pitkiä** ja **talvella lyhyitä**. Kesäkuussa aurinko on piilossa vain pari tuntia. Joulukuussa lyhin päivä on noin kolme tuntia pitkä.

Talvella Perämeri jäätyy. Silloin tarvitaan **jäänmurtajia**.

Ne rikkovat jään satamasta ja laivojen kulkuväyliltä.

Jäänmurtaja murtaa jään painollaan ja työntää jäälohkat sivuun.

Oulusta voi lähteä jäänmurtajaristeilylle. Kun laiva pysähtyy, matkustajat saavat kävellä jäällä. He voivat myös kullua pelastuspuvussa juuri avatulla väylällä.

Monet oululaiset harrastavat pilkkimistä. Jäähän porataan pyöreä reikä. Sitten siitä kalastetaan pienellä **pilkkiongella**.

Ihmiset voivat istua monta tuntia kovassa pakkasessa. Heillä on mukana kuumaa juomaa **termospullossa**.

Oulussa järjestetään joka vuosi **Ilmakitaransoiton** MM-kilpailut. Ilmakitaransoittajalla ei ole soitinta. Silti katsojat näkevät kitaran mielessään, kun hän soittaa.

Kilpailijat ovat taitavia. He ovat katselleet musiikki-videoita ja harjoitelleet monta vuotta kitaristien liikkeitä.

1. **Koska** Oulussa on kaikkein pisin päivä? _____

2. **Kuinka pitkä** yö on silloin? _____

3. **Koska** päivä on lyhin? **Kuinka pitkä** se on? _____

4. **Etsi** sivulta 99 sana, joka tarkoittaa samaa kuin **rikkoa**. _____

5. Autot kulkevat tietä pitkin. **Mitä pitkin** laivat kulkevat? _____

6. **Etsi** sivulta 99 kaikki jää-sanat! **Kirjoita** ne viivoille! _____

7. **Mitä matkustajat tekevät** jäämurtajaristeilyllä? _____

8. **Katso** sivun 99 kuvia! **Minkälainen** on pilkkionki? _____

9. **Miksi** juoma on **termospullossa**? _____

10. **Minkälainen** soitin on ilmakitara? _____

11. **Mitä** ilmakitaransoittaja **tekee**? _____

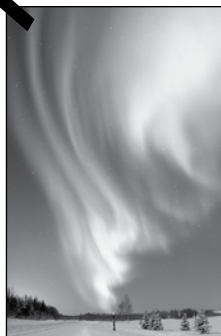

Rovaniemi

Rovaniemi on kaupunki Lapissa. Sen läpi kulkee *pohjoinen napapiiri*. Napapiirin pohjoispuolella on päiviä, jolloin aurinko ei laske tai nouse. Kun aurinko ei laske, on *yötön yö* ja kun se ei nouse, on *kaamos*.

Rovaniemellä yötön yö kestää kuukauden. Rovaniemeltä on Suomen pohjoisrajalle vielä 450 kilometrin matka. Siellä on Utsjoki, jossa yötön yö ja kaamos kestävät kaksi kuukautta. Lapissa voi pimeällä taivaalla nähdä **revontulia**. Ne ovat taivalla tanssivia värikkäitä kuvioita.

Rovaniemellä on **Joulupukin** kylä. Siellä napapiirin kohta on merkitty maahan viivalla. Eri puolilta maailmaa tulee turisteja, joiden mielestä on jännittävää hypätä sen yli. He haluavat myös nähdä yöttömän yön ja tavata joulupukin.

Kun Roope tulee Rovaniemelle, hän ajaa ensin keskustaan. Siellä on kauppa, johon hän vie talvivaatteet. Talvella turistitkin tulevat niitä ostamaan. He tarvitsevat kovassa pakkasessa lämpimiä vaatteita.

Roope menee siskonsa luokse yöksi. Emma on opettaja. Hänen koulussaan opiskellaan suomen lisäksi kolmella *saamen* kielellä. Ne ovat Lapin omia kieliä.

Seuraavana päivänä Emma ja Roope menevät Joulupukin kylään.

Roopella on mukana Eetun kirje joulupukille. Emma ottaa valokuvan, kun hän antaa sen pukille. Sitten Roope ostaa Eetulle tuliaisiksi pienen **poron**.

10. Mitä ovat revontulet?

11. Mikä on tuliainen? **Rastita** kaikki oikeat selitykset!

- ☐ tavara, joka ostetaan paikasta, jossa ollaan käymässä
- ☐ tavara, joka otetaan mukaan matkalle
- ☐ tavara, joka tuodaan kotona oleville
- ☐ tavara, joka ostetaan itselle muistoksi tästä paikasta

12. **Etsi** alla olevat lauseet sivulta 105. **Kirjoita** puuttuvat sanat viivoille!

He haluavat myös nähdä _____ ja tavata joulupukin.

He tarvitsevat kovassa pakkasessa _____.

Hänen koulussaan opiskellaan suomen lisäksi _____.

13. **Valitse** laatikosta lauseisiin sopivat sanat ja **kirjoita** ne viivoille!

Drava _____ tammenterhoa.

Pelaaja _____ palloa mailalla.

Pojan housuissa on hieno _____.

yö lyö syö työ vyö

Rekan ajaminen on Roopen _____.

Päivän jälkeen tulee _____.

14. **Kirjoita** yö oikeassa muodossa viivoille:

Oli satanut koko _____.

_____ oli aivan pimeää.

Hän tulee meillä _____.

Olen nähnyt saman nänen monena _____.

Taksin kuljettaja ajaa _____.

yöllä
yönä
yön
yöksi
öisin

